23/25.04.24 Основи здоров*я Клас: 9-А,Б Вч.: Харенко Ю.А.

ВПЛИВ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН НА РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я. ПРОФІЛАКТИКА ВРОДЖЕНИХ ВАД. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ ДЕРЖАВИ ДЛЯ МОЛОДІ

ВПЛИВ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН НА РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я

Психоактивними називають будь-які речовини природного або штучного походження, що впливають на роботу центральної нервової системи, призводячи до зміни психічного стану. Деякі психоактивні речовини використовують у медицині для лікування психічних захворювань. Але на здорову людину психоактивні речовини завжди чинять згубну дію, шкодять її здоров'ю. Найпоширенішими психоактивними речовинами є нікотин, алкоголь, наркотики. Усі вони надзвичайно шкідливі для репродуктивного здоров'я підлітків.

Тютюнокуріння в підлітковому віці негативно впливає на всі фізіологічні системи, зокрема й на процес формування репродуктивної системи. Ситуація ускладнюється тим, що наслідки цього можуть виявитися пізніше, коли вже зрілі чоловік і жінка вирішують народити дитину. Можливо, вони вже й кинули курити, але наслідки підліткового тютюнокуріння негативно впливають на них самих і на здоров'я їхньої майбутньої дитини.

Алкоголь також є психоактивною речовиною, що негативно впливає на репродуктивне здоров'я. Насамперед алкоголь порушує спадковий матеріал статевих клітин, що призводить до тяжких наслідків для нащадків — розумової відсталості, захворювань внутрішніх органів тощо.

Наркотики — це найсильніші психоактивні речовини, з якими може стикнутися підліток. Наркотики ще більше, ніж нікотин та алкоголь, порушують генетичний апарат статевих клітин. Вони діють на ендокринну систему, порушують нормальний синтез гормонів і припиняють процеси розвитку в підлітковому віці.

ПРОФІЛАКТИКА ВРОДЖЕНИХ ВАД

Уродженою вадою розвитку називають будь-яке анатомічне відхилення в розвитку плода в період вагітності.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ ДЕРЖАВИ ДЛЯ МОЛОДІ

Усім вам відомо, що хворобу легше попередити, ніж вилікувати. Тому важливими є профілактичні огляди, коли визначають загальний стан здоров'я людини, оцінюють роботу всіх важливих систем та органів. Саме під час профілактичного огляду можна виявити більшість захворювань на початковій стадії. Слід уважно ставитися до отриманих результатів обстеження та у випадку необхідної додаткової консультації вчасно звертатися до лікаря-фахівця. Дівчатам варто регулярно приходити на огляд до лікаря-мамолога для профілактики та раннього виявлення онкологічних захворювань молочної залози.

Мамологія (від латин. mamma молочна залоза та грец. logos — наука) — це розділ медицини, що займається діагностикою, лікуванням і профілактикою захворювань молочних залоз. Такі захворювання, на жаль, сьогодні є дуже поширеними, але більшість із них є виліковними за умови ранньої діагностики та вчасного лікування. Особливо важливою є рання діагностика раку молочної залози, оскільки чим раніше буде виявлена злоякісна пухлина, тим більша ймовірність того, що лікування буде успішним.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ ДЕРЖАВИ ДЛЯ МОЛОДІ

Система центрів соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді функціонує на державному, регіональному та місцевому рівнях. Метою таких закладів є правова, психологічна, освітня, реабілітаційна допомога конкретній людині чи окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги. У більшості таких центрів працюють команди фахівців: соціальний педагог, психолог, реабілітолог, соціальний працівник тощо. До роботи в центрах долучають також волонтерів — школярів і студентів.

Основними принципами діяльності центрів соціальних служб для молоді є законність, доступність, конфіденційність, відповідальність за дотримання етичних та правових норм під час надання допомоги, недопущення дискримінаційних дій щодо соціально незахищених категорій дітей і молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги.

Основними формами роботи таких центрів є консультації, тренінги, лекторії, семінари, круглі столи, фестивалі, тематичні тижні, свята, конкурси, виставки, екскурсії, благодійні акції тощо.

ВИСНОВКИ

Психоактивні речовини негативно впливають на репродуктивне здоров'я як у підлітковому, так і в зрілому віці. Вони можуть бути причиною виникнення вроджених вад розвитку. Необхідна вчасна профілактика вроджених вад, бо їх легше уникнути, ніж лікувати. Важливими є профілактичні огляди, оскільки дають можливість виявити більшість захворювань на початковій стадії і вчасно звернутися до лікаря-фахівця. Для профілактики онкологічних захворювань молочної залози дівчатам необхідно регулярно приходити на огляд до лікаря-мамолога.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Зробити конспект уроку;

володіти основними поняттями та термінами.

